

DIAK

Sami Hussein

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, 2024

VAPAAEHTOISTYÖN OPAS MAAHANMUUTTAJIEN PARISSA

TIIVISTELMÄ

Sami Hussein

Vapaaehtoistyön opas maahanmuuttajien parissa

Sivut 29 ja liitteet 2

Talvi 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaaliala

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa selkeä ja visuaalisesti houkutteleva opas Malmin seurakunnan vapaaehtoistyöntekijöille, jotka toimivat maahanmuuttajien kanssa. Oppaan tarkoituksena on toimia helppona ja käyttäjäystävällisenä perehdytysvälineenä, joka tarjoaa käytännönläheisiä työkaluja ja vahvistaa kulttuurien välistä vuorovaikutusta.

Työn aineisto koostui maahanmuuttajien, vapaaehtoistyöntekijöiden ja kirkon työntekijöiden haastatteluista. Haastattelujen aineisto analysoitiin ja tämän pohjalta opas koottiin. Oppaassa painotetaan kulttuurista herkkyyttä, kielen tukemista, arjen haasteissa auttamista, vapaaehtoistyöntekijän turvallisuutta ja rajojen asettamista sekä hengellistä tukemista.

Opasta ei ole vielä otettu käyttöön, mutta sitä voidaan hyödyntää Malmin seurakunnassa uusien ja jo mukana olevien vapaaehtoisten tukemisessa. Opinnäytetyö tuo esiin vapaaehtoistyön merkityksen maahanmuuttajien kotoutumisprosessissa ja tarjoaa konkreettisia työkaluja tämän työn tueksi. Jatkossa oppaan käyttöä ja sisältöä voidaan kehittää käyttäjäpalautteen perusteella.

Asiasanat: maahanmuutto, kotoutuminen, seurakunta, vapaaehtoistyö

ABSTRACT

Sami Hussein

Volunteer guide for working with immigrants

29 p., 2 appendices

Autumn 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor of Social Services

This thesis was designed and created to be a clear and visually appealing guide for volunteers working with immigrants at Malmi congregation. The guide is intended to serve as an easy to use and user-friendly tool that provides practical resources and strengthens multicultural interaction in Finland and around the church. The work is based on interviews conducted with immigrants, volunteers, and people working at the church. The interview data was analyzed, and the guide was created based on that data. The guide emphasizes cultural sensitivity, language support, assistance with daily tasks, volunteer own safety and boundaries, as well as spiritual support. The guide has not yet been implemented but it can be utilized at Malmi congregation to support both new and existing volunteers. The thesis highlights the importance of volunteer work in the process of immigrants and provides practical tools to support this work. In the future, the guide's usage and content can be developed further based on user's feedback.

Keywords: Immigration, Integration, Church, Volunteer Work

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	4
2 VAPAAEHTOISTYÖN MERKITYS MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMI- SESSA.....	5
2.1 Maahanmuuton nykytilanne Suomessa.....	5
2.2 Seurakunnan rooli maahanmuuttajien tukemisessa.....	7
3 KEHITTÄMISHANKKEEN PROSESSINKUVAUS	10
3.1 Suunnittelu.....	10
3.2 Toteutus.....	11
4 EETTISYYS JA TUTKIMUSTEN LUOTETTAVUUS	14
4.1 Eettisten näkökulmien huomioiminen.....	14
4.2 Tutkimus prosessi.....	15
5 POHDINTA.....	16
LÄHTEET	18
LIITE 1. HAASTATTELU ESIMERKKI.....	21
LIITE 2. OPAS 2.....	25

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan vapaaehtoistyöntekijöiden roolia maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvinvoinnin tukemisessa. Kotoutuminen on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti merkittävä teema, joka koskettaa sekä yksilöitä että yhteisöjä (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2023). Vapaaehtoistyöntekijät tarjoavat usein ensimmäisen kosketuspinnan maahanmuuttajien ja suomalaisen yhteiskunnan välillä, ja heidän tukensa on keskeistä kotoutumisen onnistumisessa (THL, 2023).

Tämän työn tavoitteena on suunnitella ja luoda selkeä, sekä käytännönläheinen opas Malmin seurakunnan vapaaehtoistyöntekijöille, jotka työskentelevät maahanmuuttajien parissa. Opas on suunniteltu helpottamaan vapaaehtoisten perehdyttämistä, tarjoamaan konkreettisia työkaluja maahanmuuttajien tukemiseen sekä edistämään kulttuurien välistä ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä. Työ toteutettiin yhteistyössä Malmin seurakunnan kanssa, joka on aktiivisesti mukana maahanmuuttajien hyvinvoinnin ja kotoutumisen edistämässä (Helsingin seurakunnat, 2024).

Oppaan tarkoituksena on tehdä perehdytysprosessi nopeaksi ja vaivattomaksi. Vaikka opasta ei ole vielä otettu käyttöön, sitä voidaan jakaa Malmin seurakunnassa uusille ja jo mukana oleville vapaaehtoisille. Lisäksi oppaasta voi olla hyötyä muille organisaatioille, jotka työskentelevät maahanmuuttajien parissa.

Opinnäytetyö tarjoaa myös laajemman näkemyksen vapaaehtoistyön merkityksestä maahanmuuttajien kotoutumisprosessissa ja tukee seurakunnan roolia yhteisöllisyyden vahvistajana.

2 VAPAAEHTOISTYÖN MERKITYS MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMISSESSÄ

Vapaaehtoistyö on olennainen osa maahanmuuttajien kotoutumisprosessia, sillä vapaaehtoiset tarjoavat usein ensimmäisen kontaktin maahanmuuttajien ja suomalaisen yhteiskunnan välillä. Heidän roolinsa on keskeinen, sillä onnistunut kotoutuminen vaatii kulttuurista herkkyyttä, sosiaalista tukea ja käytännön avustusta (THL, 2023).

Viime vuosina maahanmuuttajien määrä Suomessa on kasvanut merkittävästi, mikä korostaa kotoutumista tukevien toimenpiteiden tarvetta. Vuonna 2023 Suomeen muutti ennätyselliset 71 918 henkilöä, joista suurin osa saapui Ukrainasta tilapäisen suojelun perusteella (Tilastokeskus, 2024). Tämän vuoksi tarvitaan monipuolisia kotoutumista tukevia keinoja, erityisesti vapaaehtoistyössä, jonka merkitys maahanmuuttajien hyvinvoinnin edistämisessä on huomattavaa (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2023). Malmin seurakunta tukee aktiivisesti maahanmuuttajien kotoutumista Helsingissä. Seurakunta kouluttaa vapaaehtoisia tukemaan maahanmuuttajien kotoutumista (Mäkinen, 2023).

2.1 Maahanmuuton nykytilanne Suomessa

Vuonna 2022 Suomessa asui yli 324 000 ulkomaan kansalaista ja yli 508 000 ulkomaalaistaustaista henkilöä, mikä on huomattava kasvu verrattuna 1990-lukuun, jolloin ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä oli alle prosentti. Vuoteen 2022 mennessä tämä osuus oli noussut noin yhdeksään prosenttiin. 2010-luvulla Suomeen muutti vuosittain keskimäärin 23 000 ulkomaan kansalaista. (Tilastokeskus, 2024.)

Suomessa maahanmuutto on keskeinen yhteiskunnallinen ilmiö, joka koskettaa monia eurooppalaisia maita, mukaan lukien Suomea (Tilastokeskus, 2024).

Viime vuosina maahanmuuttajien määrä on kasvanut merkittävästi, mikä on tuonut mukanaan sekä haasteita että mahdollisuuksia yhteiskunnalle. On olennaista tiedostaa, että maahanmuuttajien hyvinvointi vaikuttaa laajemmin yhteiskuntaan. Maahanmuuttajat eivät muodosta yhtenäistä ryhmää, ja tämä monimuotoisuus ilmenee esimerkiksi terveyseroina eri maahanmuuttajaryhmien välillä. Tämä huomio on tärkeää, kun pyritään kehittämään toimenpiteitä ja ratkaisuja maahanmuuttajien kotoutumisen tukemiseksi. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023).

Maahanmuuttajien integroituminen ja hyvinvointi edellyttävät suunnitelmallisia toimenpiteitä sekä resursseja. Maahanmuuttajat kohtaavat usein erityisiä haasteita, kuten sopeutumista uuteen ympäristöön ja kulttuuriin. Erityisesti turvapaikanhakijat ja pakolaiset voivat kantaa menneisyyden traumoja ja kokea huolta lähtö maansa tilanteesta ja tulevaisuudesta, mikä voi vaikuttaa merkittävästi mielenterveyteen ja hyvinvointiin. (Gothóni & Siirto, 2016, luku 7.) On olennaisen tärkeää tarjota maahanmuuttajille kulttuurisensitiivistä ja yhdenvertaista palvelutarjontaa mielenterveyden tukemiseksi. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023).

Koulutus ja työllisyys muodostavat keskeiset tekijät maahanmuuttajien kotoutumisessa. Työelämään integroituminen ja kielitaidon kehittäminen ovat tärkeitä palasia kotoutumisprosessissa. Toisen sukupolven maahanmuuttajat työllistyvät yleisesti paremmin kuin ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajat. Kotoutuminen kattaa työllistymisen lisäksi henkisen hyvinvoinnin, kulttuurin ja kielen oppimisen, sosiaaliset suhteet ja luottamuksen yhteiskuntaan. Vaikka henkilö olisi työllistynyt, hän voi silti tuntea irrallisuutta yhteiskunnasta. (Saukkonen, 2020, s.17.)

Maahanmuuttajien lasten ja nuorten koulutuspolkuja on myös tärkeä tukea, ja koulujärjestelmän tulisi huomioida heidän erityistarpeensa. Lisäksi perheiden tukeminen, erityisesti niiden, joissa vanhemmat ovat maahanmuuttajia, on olennaista lasten hyvinvoinnin kannalta. (Kotoutuminen.fi, 2023).

2.2 Seurakunnan rooli maahanmuuttajien tukemisessa

Kirkon rooli maahanmuuttajien kotoutumisessa on merkittävä, ja monikulttuurisuus- ja maahanmuuttajat muodostavat keskeisen osa-alueen tässä työssä. Erityisesti Helsingin seurakunnilla on tärkeä asema, sillä pääkaupunkiseudulla asuu monia eri kulttuuritaustojen ja kieliryhmien edustajia. Helsingin seurakunnat ovat aktiivisesti mukana monikulttuurisuus- ja maahanmuuttajatyössä, tarjoten monipuolisia palveluita ja tukitoimia maahanmuuttajille (Mäkinen, 2023).

Seurakunnat järjestävät usein kielikursseja ja tarjoavat apua suomen kielen oppimisessa maahanmuuttajille (Seurakuntalainen, 2022). Tämä on ensiarvoisen tärkeää, jotta maahanmuuttajat voisivat integroitua paremmin yhteiskuntaan. Lisäksi monenlaiset tapahtumat, joissa eri kulttuurit voivat kohdata toisensa, auttavat kotoutumisessa. Tällaiset tilaisuudet edistävät myös yhteisöllisyyttä ja kulttuurien välistä ymmärrystä. Vapaaehtoistyö maahanmuuttajien parissa, kuten kielitaidon tai arjen taitojen opettaminen, voidaan toteuttaa vapaaehtoisten avulla. Sosiaalinen tuki ja neuvonta, kuten apu viranomaisten kanssa asioimisessa tai palvelujen löytämisessä, ovat tärkeitä tehtäviä maahanmuuttajien parissa. Myös seurakunnat voivat tarjota tähän neuvontaa (Mäkinen, 2023).

Uskonnolliset palvelut ja hengellinen tuki, jota seurakunnat tarjoavat ovat merkityksellisiä maahanmuuttajalle. Hengellinen tuki ja mahdollisuus osallistua erilaisiin uskonnollisiin tilaisuuksiin, voi olla tärkeää monille maahanmuuttajille. Malmin seurakunta järjestää vapaan keskustelun iltoja, joissa pyritään uskontodialogiin eri uskontojen ja sukupuolien välillä (Mäkinen, 2023). Tavoitteena on edistää kulttuurien välistä ymmärrystä, hyväksyntää ja yhteisöllisyyttä. Tämä tapahtuu esimerkiksi järjestämällä monikulttuurisia tapahtumia, kielikursseja ja tarjoamalla tukea arjen haasteisiin. (Mäkinen, 2023.)

Malmin seurakunta on aktiivinen maahanmuuttajien tukija Helsingissä. Se tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia uusien vapaaehtoisten osallistumiselle ja edistää matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Friendship Café -toiminta järjestetään

joka toinen viikko ja toimii tärkeänä tukipisteenä maahanmuuttajille. Seurakunta pyrkii rakentamaan yhteisöllisyyttä ja ymmärrystä eri kulttuurien välillä. Näitä tavoitteita tuetaan muun muassa vapaaehtoistyöllä, jossa keskeisiä tehtäviä ovat kielen opettaminen, kulttuurien välinen vuorovaikutus ja arjen tukeminen (Mäkinen, 2023).

Turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten tuki on yksi keskeinen osa Malmin seurakunnan vapaaehtoistyötä. Seurakunta kutsuu kiinnostuneita mukaan toimintaansa ja pyrkii löytämään heille tukihenkilöitä. Tavoitteena on tukea turvapaikanhakijoita ja pakolaisia heidän kotoutumisprosessinsa eri vaiheissa. Samalla seurakunta osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksien puolustamiseksi. (Mäkinen, 2023.)

Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu vaikutti moniin alueisiin Suomessa, kun uusia hätämajoituskeskuksia ja vastaanottokeskuksia perustettiin eri paikkoihin. Tämä johti siihen, että alueilla, joissa ei aiemmin ollut muista kulttuureista tulevia ihmisiä, monikulttuurinen arki tuli osaksi päivittäistä elämää. Myös monet seurakunnat osallistuivat turvapaikkatyöhön muiden organisaatioiden rinnalla (Niemi & Siirto, 2017, s. 7).

Malmin seurakunta harjoittaa uskontodialogia, mikä tarkoittaa eri uskontojen edustajien välistä vuoropuhelua, jossa tavoitteena on jakaa ja ymmärtää toisten uskonnollisia kokemuksia ja arvoja. Dialogi voi käsitellä arkea, toimintaa, teologisia kysymyksiä tai hengellisiä kokemuksia (Suuntaviivoja uskontojen kohtaamiseen, 2020).

Hengellinen tukeminen on tärkeä osa seurakunnan työtä, etenkin maahanmuuttajien parissa, sillä se tarjoaa yksilöille mahdollisuuden löytää suuntaa uudessa elämäntilanteessa. Vapaaehtoinen voi toimia kummina tai uskonnollisena tukihenkilönä, auttaen maahanmuuttajia tutustumaan kristinuskoon ja osallistumaan seurakunnan toimintaan. Esimerkiksi kirkossa käyminen yhdessä maahanmuuttajan kanssa voi tukea hänen hengellistä kasvuaan ja tarjota yhteisöllisyyden kokemuksia. (Mäkinen, 2024).

Kun maahanmuuttaja haluaa liittyä kirkkoon, hän tarvitsee aina kummin tuekseen, kuten kirkkolaissa on määrätty (Kirkko ja kaupunki 2024). Vapaaehtoinen voi toimia tässä roolissa, opastaen kirkon jäsenyyteen liittyvissä kysymyksissä ja tarjoten henkilökohtaista tukea. Hengellinen tukeminen voi myös sisältää maahanmuuttajan ohjaamista hänen omaan uskontokuntaansa tai kirkkokuntaansa. Näin seurakunta kunnioittaa yksilön hengellistä taustaa ja tukee hänen henkistä hyvinvointiaan (Mäkinen, 2024).

Tämä hengellinen tuki voi olla merkityksellistä erityisesti niille maahanmuuttajille, jotka kokevat hengellisyyden tärkeäksi osaksi elämäänsä ja hyvinvointiaan. Seurakunnan rooli ei rajoitu vain kristillisen tuen tarjoamiseen, vaan se voi myös toimia siltana eri uskontokuntien ja yhteisöjen välillä, edistäen dialogia ja ymmärrystä (Evankelis-luterilainen kirkko).

Tavoitteena on vahvistaa keskinäistä ymmärrystä ja ihmisten välistä kanssakäymistä uskontoon liittyvässä dialogissa ja perinteissä. Seurakunta pyrkii myös rakentamaan yhteyksiä alueensa eri uskonnollisiin yhteisöihin ja järjestää eri taustaisille ihmisille yhteisiä arjen kohtaamisia, esimerkiksi monikulttuurisilla retkillä (Kirkko Helsingissä, 2024).

3 KEHITTÄMISHANKKEEN PROSESSINKUVAUS

3.1 Suunnittelu

Työni prosessi alkoi aiheen ideoinnilla yhdessä Malmin seurakunnan kansainvälisen työn sihteeri, diakonissa, Minna-Siskon, kanssa. Keskustelimme siitä, mikä vahvistaisi heidän olemassa olevia hankkeitaan maahanmuuton ja vapaaehtoistyön parissa. Päädyimme kehittämään oppaan vapaaehtoistyön tueksi, koska aihe oli ajankohtainen ja seurakunnan kannalta myös mahdollisesti hyödynnettävissä.

Tavoitteiden asettaminen oli suunnitteluvaiheen keskeinen osa. Pyrkimyksenäni oli luoda helppolukuinen ja käytännönläheinen opas vapaaehtoistyöntekijöille, jotka toimivat maahanmuuttajien parissa Malmin seurakunnassa. Oppaan tarkoituksena oli tehdä vapaaehtoistyöhön perehdyttäminen nopeaksi ja vaivattomaksi sekä tarjota vapaaehtoisille tehokkaita työkaluja maahanmuuttajien tukemiseen.

Päätin kerätä aineistoa haastattelemalla maahanmuuttajia, vapaaehtoistyöntekijöitä ja kotoutumistyön ammattilaisia saadakseni käytännön näkemyksiä ja kokemuksia. Laadin haastattelukysymykset keskittyen kolmeen teemaan: vapaaehtoistyön vaikutukset maahanmuuttajien kotoutumiseen, koetut haasteet ja parhaat käytännöt vapaaehtoistyössä sekä vapaaehtoisten ja maahanmuuttajien tarpeet ja odotukset. Nämä teemat korostuvat useaan otteeseen koskien maahanmuuttajia (Kotoutuminen.fi)

Samanaikaisesti perehdyin aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen, tieteellisiin artikkeleihin ja verkkolähteisiin. Tämä teoreettinen pohja auttoi ymmärtämään laajemmin vapaaehtoistyön merkitystä maahanmuuttajien kotoutumisessa ja tuki oppaan kehittämistä (Jyväskylän yliopisto 2023, s. 12). Lähteinä korostin ajankohtaisia verkkoartikkeleita, joiden merkitys korostui maahanmuuttajien tilanteen muuttumisen myötä lähiaikaisten konfliktien takia

3.2 Toteutus

Haastattelut muodostivat keskeisen osan toteutusvaihetta. Haastattelin yhteensä seitsemän henkilöä: kahta työntekijää, jotka työskentelevät maahanmuuttajien parissa vapaaehtoistyön koordinoimisessa ja tukemisessa; kolmea vapaaehtoista, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet maahanmuuttajien tukemiseen; sekä kahta maahanmuuttajaa, jotka olivat saaneet apua vapaaehtoisilta tai osallistuneet itse vapaaehtoistyöhön. Haastattelut toteutettiin sekä kasvotusten että etäyhteyksien kautta, ja keskustelut nauhoitettiin ja litteroitiin analyysia varten. Huomasin, että maahanmuuttajien vaihteleva suomen kielen taito vaikutti siihen, että kysymyksiä muokattiin tilanteen mukaan. Tämä lähestymistapa mahdollisti rennomman ilmapiirin keskusteluihin.

Haastatteluista saadun aineiston analysoinnissa keskityttiin erityisesti siihen, miten vapaaehtoistyö tukee maahanmuuttajien kotoutumista, edistää sosiaalisten suhteiden rakentumista ja vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa. Lisäksi tarkasteltiin työntekijöiden ja vapaaehtoisten havaintoja haasteista ja onnistumisista.

Tämän prosessin tuloksena muodostui kattava kokonaiskuva siitä, miten vapaaehtoistyö vaikuttaa eri osapuolten kokemuksiin. Tulokset korostavat vapaaehtoistyön merkitystä maahanmuuttajien elämässä ja kotoutumisprosessissa sekä vapaaehtoisten ja työntekijöiden tärkeää roolia tämän tuen tarjoamisessa.

Litteroinnin jälkeen aineisto analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin menetelmällä. Sisällönanalyysi on systemaattinen tapa käsitellä tekstimuotoista aineistoa, jonka avulla pyritään kuvaamaan aineiston sisältöä objektiivisesti ja ymmärtämään sen merkityksiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Aineiston analysointi suoritettiin teemoittelun avulla, jossa pyritään tunnistamaan aineistosta tutkimusongelman kannalta merkitykselliset aiheet eli teemat (Eskola & Suoranta, 2014, s. 174–180).

Analyysissä keskityin viiteen pääteemaan: kulttuurinen herkkyys ja kohtaaminen, kielen tukeminen ja kommunikaatio, arjen haasteissa tukeminen, vapaaehtoisten jaksaminen ja omien rajojen asettaminen sekä sosiaalisen verkoston ja yhteisöllisyyden edistäminen. Näiden teemojen pohjalta suunnittelin oppaan sisällön ja rakenteen, jotta se vastaisi mahdollisimman hyvin vapaaehtoisten tarpeita ja haasteita.

Oppaan laatiminen alkoi aineiston analyysin valmistuttua. Oppaan luvut kirjoitettiin vastaamaan haastatteluista nousseisiin keskeisiin teemoihin, yhdistäen teoreettisen tiedon ja käytännön kokemukset. Tämä lähestymistapa teki oppaasta käytännönläheisen työkalun vapaaehtoistyöntekijöille, jotka voivat hyödyntää sitä suoraan omassa työssään.

Yhteistyö Malmin seurakunnan kanssa jatkui koko toteutusvaiheen ajan. Sain palautetta oppaan luonnoksista seurakunnan työntekijöiltä ja tein tarvittavia muutoksia, jotta opas vastaisi entistä paremmin vapaaehtoisten tarpeita ja tukisi heidän työtään maahanmuuttajien parissa.

Haastattelujen aikana saamani palaute maahanmuuttajilta oli erittäin arvokasta oppaan kehittämisessä. He toivat esiin tarpeen oppia paremmin suomen kulttuuria ja kieltä. Lisäksi he korostivat sosiaalisten kontaktien tärkeyttä. He arvostivat erityisesti vapaaehtoisten antamaa tukea, mutta toivoivat enemmän kulttuurisensitiivistä lähestymistapaa ja kärsivällisyyttä kielen oppimisessa.

Työntekijät korostivat vapaaehtoisten roolin tärkeyttä maahanmuuttajien kotoutumisessa. He nostivat esiin haasteita, kuten vapaaehtoisten rajalliset resurssit ja tarpeen lisäkoulutukselle. He pitivät oppaan kehittämistä erittäin hyödyllisenä ja uskoivat sen tukevan vapaaehtoisten työtä merkittävästi.

Haastattelut antoivat tärkeää taustatietoa työhöni. Ne auttoivat ymmärtämään syvällisemmin vapaaehtoistyön merkityksen maahanmuuttajien elämässä ja toivat esiin tärkeitä tarpeita sekä toiveita. Palautteen kerääminen oli olennainen osa oppaan kehittämisprosessia. Saatuaani oppaan ensimmäisen version valmiiksi, jaoin sen seurakunnan työntekijälle ja vapaaehtoistyöntekijöille

saadakseni heidän näkemyksensä ja ehdotuksensa. Lisäksi pyysin maahanmuuttajilta palautetta oppaan sisällöstä ja siitä, miten se vastaa heidän tarpeisiinsa. Keskeneräinen työ lähetettiin osallistujille sähköpostitse, jotka antoivat palautetta ja esittivät kehittämisideoita.

Palautteen perusteella tein oppaaseen tarvittavia muutoksia ja täydennyksiä. Lisäsin oppaaseen esimerkkejä erilaisista tilanteista ja tarkensin ohjeita vapaaehtoisten jaksamisen tukemiseksi. Päivitin myös tietoja hyödyllisistä ja ajankohtaisista palveluista ja resursseista, jotta vapaaehtoiset voivat ohjata maahanmuuttajia tehokkaasti eteenpäin omatoimiseen opiskeluun. Näin oppaasta tuli entistä hyödyllisempi ja ajankohtaisempi työkalu vapaaehtoistyöntekijöille.

Oppaan kehittämisen aikana yhteistyö Malmin seurakunnan kansainvälisen työn sihteerin toi esiin tarpeen sisällyttää hengellisen tukemisen näkökulma osaksi opasta. Minna-Sisko korosti, että vapaaehtoisilla on ainutlaatuinen mahdollisuus tukea maahanmuuttajien hengellistä hyvinvointia heidän kotoutumisprosessissaan. Hänen näkemyksensä pohjalta opasta laajennettiin kattamaan hengellinen tukeminen.

Opas suunniteltiin ja toteutettiin hyödyntäen Canva-sovellusta, joka tarjosi monipuoliset ja käyttäjäystävälliset työkalut visuaalisesti houkuttelevan ja selkeälukuisen lopputuloksen luomiseen. Sovelluksen valmiit mallipohjat, ohjeet ja graafiset elementit tukivat oppaan ulkoasun suunnittelua, mahdollistaen visuaalisesti yhtenäisen ja hakemani ilmeen.

4 EETTISYYS JA TUTKIMUSTEN LUOTETTAVUUS

4.1 Eettisten näkökulmien huomioiminen

Eettisyys ja tutkimustulosten luotettavuus ovat olennaisia kaikessa tutkimustyössä, erityisesti silloin, kun tutkimus kohdistuu ihmisiin. Tämä korostuu entisestään, kun tarkastellaan haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, kuten maahanmuuttajia (Arene 2020, s. 20). Vapaaehtoistyön vaikutusten tutkiminen maahanmuuttajien kotoutumisessa edellytti erityistä huomiota tutkimusprosessin jokaiseen vaiheeseen.

Tutkimuksessa keskityttiin varmistamaan osallistujien kunnioittava kohtelu sekä heidän oikeuksiensa ja itsemääräämisoikeutensa suojeleminen (Arene 2020, s. 20). Osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja usein haastateltavat olivat itse ehdottanut haastatteluita. Tämä loi turvallisen ja luottamuksellisen ympäristön, jossa osallistujat pystyivät avoimesti jakamaan kokemuksiaan. Lisäksi osallistujille annettiin kattavasti tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, prosessista ja siitä, miten heidän antamiaan tietoja käsiteltäisiin. Yksityisyyden suojaaminen oli tutkimuksen keskeinen periaate. Tämä oli erityisen tärkeää, koska haastateltavat saattoivat kantaa traumaattisia kokemuksia esimerkiksi pakolaisuuteen tai syrjintään liittyen. Osallistujien anonymiteetin varmistaminen auttoi luomaan avoimen ja turvallisen vuorovaikutuksen tutkimuksen aikana (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 8).

Tutkijan rooli ja mahdolliset ennakkokäsitykset huomioitiin kriittisesti. Koska toimin sekä vapaaehtoistyöntekijänä että opinnäytetyön tekijänä, oli tärkeää tiedostaa, miten tämä saattoi vaikuttaa tutkimusprosessiin ja tulosten tulkintaan.

4.2 Tutkimus prosessi

Työ aloitettiin vuonna 2023 ideoinnilla ja aineiston keruulla yhteistyössä Malmin seurakunnan kansainvälisen työn sihteerin kanssa. Suunnittelun kohteena oli vapaaehtoistyön tueksi kehitetty opas, joka vastaisi maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyviin tarpeisiin. Alkuvaiheessa toteutin haastattelut ja keräsin aineistoa kartoittaakseni maahanmuuttajien, vapaaehtoistyöntekijöiden ja kotoutumistyön ammattilaisten näkemyksiä ja kokemuksia.

Kerätyn aineiston pohjalta rakensin oppaan, jonka sisältö ja rakenne muotoutuivat vaiheittain analyysin edetessä. Lopputuloksena syntyi käytännönläheinen työkalu, joka yhdisti teoreettisen tiedon ja haastattelujen tuomat käytännön kokemukset. Työn vahvuus oli sen käytännönläheisyys ja aineiston monipuolisuus. Oppaan suunnittelussa panostin visuaaliseen ilmeeseen ja helppolukuisuuteen, mikä tekee sen tiedosta helposti omaksuttavaa (Kielikello, 2023). Haastatteluissa saadut näkemykset työntekijöiltä, vapaaehtoisilta ja maahanmuuttajilta loivat vahvan perustan, joka varmisti oppaan vastaavan kohderyhmän tarpeita.

Työprosessissa oli myös haasteita. Haastattelujen aikataulutus ja järjestäminen osoittautuivat vaikeiksi, mikä viivästytti prosessia. Lisäksi analyysin suorittaminen ja teemojen tunnistaminen edellyttivät paljon aikaa ja tarkkuutta. Työtä tehdessäni keskityin erityisesti lukijälähtöisyyteen, jotta opas palvelisi kohderyhmäänsä mahdollisimman hyvin (Kielitoimiston ohjepankki, 2023).

5 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda helppolukuinen ja käytännönläheinen opas Malmin seurakunnan vapaaehtoistyöntekijöille, jotka työskentelevät maahanmuuttajien parissa. Tarkoituksena oli helpottaa vapaaehtoisten perehdyttämistä ja tarjota heille tehokkaita työkaluja maahanmuuttajien tukemiseen kotoutumisprosessissa.

Aineistonkeruu toteutettiin haastattelemalla työntekijöitä, vapaaehtoisia ja maahanmuuttajia. Näin saadut näkemykset antoivat kattavan kuvan vapaaehtoistyön merkityksestä, haasteista ja tarpeista. Tämä aineisto ohjasi oppaan sisältöä, jotta se vastaisi käytännön tilanteisiin ja tarjoaisi konkreettisia työkaluja työn tueksi.

Oppaan kehittämisessä yhdistettiin teoreettinen tieto ja käytännön kokemukset. Haastattelut toivat esiin keskeisiä teemoja, kuten kulttuurisen herkkyyden, kielen tukemisen ja vapaaehtoisten jaksamisen merkityksen. Seurakunnan palaute oppaasta auttaa arvioimaan sen käytettävyyttä ja mahdollisia kehitystarpeita, mikä tekee siitä dynaamisen ja ajankohtaisen työkalun myös tulevaisuudessa.

Työni aikana kiinnitin erityistä huomiota aineiston luotettavuuteen ja eettisyyteen. Osallistujien anonymiteetti suojattiin, ja heille annettiin kattavasti tietoa tutkimuksen tarkoituksesta ja oikeuksistaan. Kaksoisroolini tutkijana ja vapaaehtoistyöntekijänä edellytti jatkuvaa reflektointia ja objektiivisuuden säilyttämistä aineiston tulkinnessa.

Jatkossa oppaan käytöstä tulisi kerätä systemaattista palautetta, jotta sen sisältöä voidaan kehittää vastaamaan muuttuvia tarpeita. Lisäksi lisäkoulutus oppaan teemoista, kuten kulttuurisesta herkkyydestä ja kielen tukemisesta, voisi vahvistaa vapaaehtoisten valmiuksia entisestään. Digitaalinen versio oppaasta voisi myös laajentaa sen käytettävyyttä. Opasta ei ole vielä otettu käyttöön, mutta sitä voidaan jakaa vapaaehtoisille ja hyödyntää osana vapaaehtoisten perehdytystä. Oppaasta voi olla hyötyä myös laajemmin muille organisaatioille,

jotka työskentelevät maahanmuuttajien parissa. Opinnäytetyöni osoittaa, että vapaaehtoisten tukeminen selkeillä ja käytännönläheisillä työkaluilla voi merkittävästi edistää maahanmuuttajien kotoutumista. Toivon, että opas hyödyttää Malmin seurakuntaa ja toimii mallina myös muille organisaatioille, jotka kehittävät vapaaehtoistyötään maahanmuuttajien parissa.

LÄHTEET

- Arene ry 2020. *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*. Saatavilla
12.09.2024 <https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset>
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2014. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. 8. painos.
Tampere: Vastapaino.
- Evankelis-luterilainen kirkko. *Hengellinen tuki*. Saatavilla 18.11.2024.
<https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/monikulttuurisuus/seurakunnat-ja-maahanmuuttajat-2/hengellinen-tuki/>
- Evankelis-luterilainen kirkko. *Hätämajoituksesta Aleppon kelloihin: Evankelis-luterilaisten seurakuntien turvapaikkatyö Suomessa*. Saatavilla
08.08.2024 <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/1507/viewmode=infoview>
- Evankelis-luterilainen kirkko. *Tutkimukset ja julkaisut*. Saatavilla
24.05.2024 <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4237/viewmode=previewview>
- Evankelis-luterilainen kirkko. *Uskontodialogi*. Saatavilla
09.07.2023 <https://evl.fi/sanasto/uskontodialogi/>
- Euroopan komissio 2010. *Euroopan kotouttamiskäytännöt: Kolmas käsikirja – Sosiaalinen koheesio*. Saatavilla
11.04.2024 https://www.migpolgroup.com/_old/wp-content/uploads/2016/11/173.Integration_Handbook_III_15.04.10_FI.pdf
- Gothóni, R. & Siirto, U. 2016. *Pakolaisuudesta kotiin*. Helsinki: Gaudeamus.
- Hiitola, J., Anis, M. & Turtiainen, K. 2018. *Maahanmuutto ja hyvinvointi*. Tampere: Vastapaino.
- Helsingin seurakunnat. *Friendship Café – Ystävyyskahvila*. Saatavilla
01.01.2023 <https://www.helsinginseurakunnat.fi/malminseurakunta/artikkelit/friendshipcafeystavyyskahvila>

Jyväskylän yliopisto 2020. *Opinnäytetyön laatiminen*. Saatavilla

05.05.2023 <https://www.jyu.fi/opiskelu/opinnaytetyon-laatiminen>

Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry (KVT Finland). *Maahanmuuttajat ja vapaaehtoistoiminta*. Saatavilla

02.04.2023 <https://www.kvtfinland.org/>

Kielikello. Käyttö- ja kokoamisohjeet – haaste tekstintekijälle. Saatavilla

18.11.2024: <https://kielikello.fi/kaytto-ja-kokoamisohjeet-haaste-tekstintekijalle/>

Kielitoimiston ohjepankki. Sopiva sävy – toimivat ohjeet ja kysymykset.

Saatavilla 18.11.2024: <https://kielitoimistonohjepankki.fi/vk/sopiva-savy-toimivat-ohjeet-ja-kysymykset/>

Kirkko ja kaupunki. 2024. *Kummi on tärkeä varsinkin niille, joille kristinusko on uusi asia – mutta kirkkoon liittyville maahanmuuttajille ei löydy kummeja*. Saatavilla 18.11.2024. <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kummi-on-tarkea-varsinkin-niille-joille-kristinusko-on-uusi-asia-mutta-kirkkoon-liittyville-maahanmuuttajille-ei-loydy-kummeja>

Kotoutuminen.fi 2023. *Kotoutumislaki ohjaa kotoutumisen edistämistä*. Saatavilla

12.03.2024 <https://kotoutuminen.fi/kotoutumislaki-ohjaa-kotoutumisen-edistamista>

Kotoutuminen.fi 2024 Maahanmuuttajien tilanteet. Saatavilla 18.11.2024

<https://kotoutuminen.fi/maahanmuuttajien-tilanteet>

Mäkinen, M-S. 2023.

Plan International Suomi. *Maahanmuuttajatyön hankkeet*. Saatavilla

04.04.2024 <https://plan.fi/tutustu-planiin/tyomme-suomessa/koulutus-ja-kasvatus/maahanmuuttajatyon-hankkeet/>

Suomen Punainen Risti. *Vapaaehtoiseksi maahanmuuttotyön tueksi*. Saatavilla

03.08.2024 <https://www.punainenristi.fi/vapaaehtoiseksi/maahanmuuttotyon-tueksi/>

Tilastokeskus 2023. *Maahanmuutto ennätyskallisen korkealla viime vuonna*. Saatavilla

03.06.2024 <https://stat.fi/uutinen/maahanmuutto-ennatyskallisen-korkealla-viime-vuonna>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. 3. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019. *Ihmistieteiden eettiset periaatteet ja ehdotukset eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi*. Saatavilla 03.03.2024 https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettiset_periaatteet_2019.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. *Maahanmuuttajien kotouttaminen*. Saatavilla 02.05.2024 <https://tem.fi/maahanmuuttajien-kotouttaminen>

Vastapaino 2021. *Vimmainen maailma: Kirjoituksia muuttoliikkeestä, monikulttuurisuudesta ja nationalismista*. Tampere: Vastapaino.

LIITE 1. HAASTATTELU ESIMERKKI

Haastatteluista poimitut kysymykset ja vastaukset:

Luku 1

Kulttuurinen herkkyys ja kohtaaminen

Kysymys: Miksi kulttuurinen herkkyys on tärkeää maahanmuuttajien kohtaamisessa?

Vastaus: "Tulee täysin erilaisesta kulttuurista toiseen maahan, tuen määrä on suuri ja kysymyksiä on paljon. Silloin tarvitaan niitä ihmisiä, jotka ohjaavat ja auttavat arjessa. Suomalainen tukihenkilö voi merkittäväällä tavalla auttaa sopeutumaan suomalaiseen arkeen. Käytännön asioissa. Vapaaehtoinen voi toimia maahanmuuttajille kulttuuri tulkkina."

Kysymys: Miten vapaaehtoiset voivat parantaa kulttuurista herkkyyttään?

Vastaus: "Opiskelemalla, keskustelemalla toisten vapaaehtoisten ja ohjaajien kanssa. Koska kukaan vapaaehtoinen ei toimi yksin vaan hänellä on ohjaaja. Myös kohtaamalla maahanmuuttajat avoimesti ja kysymällä heiltä suoraan."

Kysymys: Mitkä ovat yleisimmät väärinkäsitykset tai kulttuuriset erot, jotka voivat aiheuttaa haasteita maahanmuuttajien kohtaamisessa?

Vastaus: "Oleellisin väärinkäsitys on se, että emme näe toisiamme samanlaisina ihmisinä. Tietyt asiat yhdistävät montaa maahanmuuttajaryhmää, kuten kieli, uskonto ja kulttuuriin liittyvät tavat. Ystävien löytäminen uudessa maassa on usein haasteena."

Luku 2

Kielen tukeminen ja kommunikaatio

Kysymys: Miten vapaaehtoiset voivat tukea maahanmuuttajien suomen kielen oppimista?

Vastaus: "Hyvin paljon arjessa ja vapaaehtoisena kielenoppimisessa ryhmissä ja keskustelemalla suomeksi eikä englanniksi. Hymy ja ystävällisyys ovat tärkeitä viestintämenetelmiä."

Kysymys: Millaisia viestintämenetelmiä voidaan käyttää, jos kielimuuri on olemassa?

Vastaus: "Piirtäminen ja kuvien käyttäminen. Asioiden näyttäminen käytännössä, esimerkiksi kaupassa, ei tarvitse kieltä."

Kysymys: Mitä keinoja on tarjolla, jos maahanmuuttajat eivät puhu yhteistä kieltä vapaaehtoisten kanssa?

Vastaus: "Käyttämällä selkokieltä ja yksinkertaisia lauseita, eleitä ja visuaalisia apuvälineitä. Tarvittaessa voi myös käyttää tulkkauspalveluita."

Luku 3

Maahanmuuttajien tukeminen arjen haasteissa

Kysymys: Mitkä ovat tyypillisiä arjen haasteita, joita maahanmuuttajat kohtaavat?

Vastaus: "Arjen asioihin liittyvät haasteet, kuten kaupassa asioiminen ja matkustaminen. Myös viranomaisten kanssa asioiminen on monille vaikeaa."

Kysymys: Miten vapaaehtoiset voivat auttaa maahanmuuttajia näiden haasteiden voittamisessa?

Vastaus: "Vapaaehtoiset voivat auttaa opastamalla käytännön asioissa, esimerkiksi näyttämällä, miten toimitaan kaupassa tai joukkoliikenteessä. Lisäksi vapaaehtoiset voivat tarjota tukea ja rohkaisua suomen kielen käyttämiseen arjessa."

Kysymys: Millaisia resursseja ja tukiverkostoja on saatavilla maahanmuuttajille heidän arkielämänsä helpottamiseksi?

Vastaus: "Tukiverkostoja löytyy monella tasolla: kaupunki, järjestöt, seurakunnat ja yhdistykset. Resurssit voivat olla paikallisia, kuten oman asuinalueen palvelut ja yhteisöt."

Luku 4

Turvallisuus ja rajat vapaaehtoistyössä

Kysymys: Miksi turvallisuus on tärkeää vapaaehtoistyössä maahanmuuttajien kanssa?

Vastaus: "Henkinen turvallisuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä. On tärkeää sitoutua noudattamaan turvallisen tilan periaatteita ja tarkastella omia asenteitaan."

Kysymys: Mitä toimenpiteitä vapaaehtoisten tulisi noudattaa varmistukseksi turvallisen ympäristön maahanmuuttajille?

Vastaus: "Vapaaehtoisten tulisi keskustella maahanmuuttajien kanssa avoimesti ja sopia, missä asioissa he voivat olla avuksi. Vapaaehtoinen ei tee asioita maahanmuuttajan puolesta, vaan ohjaa ja tukee."

Kysymys: Miten vapaaehtoiset voivat asettaa terveet rajat auttaessaan maahanmuuttajia ilman, että ylittävät omia rajojaan tai asettavat maahanmuuttajat epä mukavaan asemaan?

Vastaus: "On tärkeää tunnistaa omat rajat ja pitää niistä kiinni. Vapaaehtoinen ei ole aina käytettävissä, ja tämä on hyvä tehdä selväksi maahanmuuttajalle. Sovitaan selkeästi, missä asioissa tukihenkilö voi olla avuksi."

LIITE 2. OPAS 2

**Vapaaehtoistyön opas
maahanmuuttajien parissa**

MALMIN
SEURAKUNTA

Sami Hussein
Sosionomi opiskelija
2024

Ohjeita vapaaehtoisille:

- Ole avoin ja kunnioittava erilaisia kulttuurisia tapoja kohtaan.
- Vältä ennakkoluuloja ja pyri ymmärtämään maahanmuuttajan näkökulma.
- Käytä vuorovaikutustilanteissa positiivista ja kannustavaa asennetta.

LUKU 1

KULTTUURINEN HERKKYYS JA KOHTAAMINEN

Kulttuurinen herkkyys on avain onnistuneeseen vuorovaikutukseen maahanmuuttajien kanssa.

Vapaaehtoistyöntekijöiden tulee olla tietoisia erilaisista kulttuurisista taustoista ja niihin liittyvistä tavoista ja arvoista.

Kulttuurisen herkkyyden kehittäminen auttaa vapaaehtoisia toimimaan empaattisesti ja kunnioittavasti.

Haastattelusta ilmeni, että vapaaehtoiset kokivat tärkeäksi oppia maahanmuuttajien kulttuurisista taustoista, mutta vielä tärkeämpänä pidettiin kykyä kohdata jokainen ihminen yksilönä, kuunnella heidän tarinaansa ja tarpeitaan avoimin mielin.

Ohjeita vapaaehtoisille:

- Käytä selkokieltä ja varmista, että viestisi on selkeä ja helposti ymmärrettävä.
- Hyödynnä eleitä, kuvia ja muita visuaalisia apukeinoja kommunikaation tukena.
- Kannusta maahanmuuttajia osallistumaan kielikursseille ja harjoittelemaan kieltä käytännön tilanteissa.

LUKU 2

KIELEN TUKEMINEN JA KOMMUNIKAATIO

Kieli on keskeinen tekijä kotoutumisessa, ja monelle maahanmuuttajalle suomalaisen kielen oppiminen on haastavaa.

Haastatteluiden perusteella on tärkeää, että vapaaehtoistyöntekijät tukevat maahanmuuttajia kommunikaatiossa myös silloin, kun yhteistä kieltä ei vielä ole.

Selkokielen käyttäminen, visuaaliset apuvälineet ja kehon kieli ovat tärkeitä työkaluja vuorovaikutuksessa.

Ohjeita vapaaehtoisille:

- Ole valmis tarjoamaan käytännön apua, esimerkiksi viranomaisasioinnissa ja suomalaiseseen järjestelmään tutustumisessa.
- Auttaessa maahanmuuttajia, keskity heidän voimavarojensa vahvistamiseen, jotta he oppivat toimimaan itsenäisemmin.
- Tunne paikalliset resurssit ja palvelut, joista maahanmuuttajat voivat saada tukea, kuten neuvontapisteet, järjestöt ja seurakunnan palvelut.

LUKU 3

MAAHANMUUTTAJIEN TUKEMINEN ARJEN HAASTEISSA

Monilla maahanmuuttajilla on vaikeuksia löytää asuntoa, asioida viranomaisten kanssa tai navigoida suomalaisessa järjestelmässä.

Haastattelut paljastivat, että vapaaehtoiset ovat usein korvaamaton tuki näiden arjen haasteiden keskellä.

Vapaaehtoisten tarjoama apu voi olla esimerkiksi ohjeistamista byrokratian kiemuroissa, avustamista käytännön asioiden hoidossa tai yhteyden luomista eri palveluihin.

LUKU 4

TURVALLISUUS JA RAJAT VAPAAEHTOISTYÖSSÄ

Vapaaehtoistyöntekijöiden oma hyvinvointi ja turvallisuus ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Haastattelut toivat esiin, että vapaaehtoistyössä on tärkeää osata asettaa omat rajat ja tunnistaa tilanteet, joissa saattaa olla riski omalle jaksamiselle tai turvallisuudelle.

Vapaaehtoisten on tärkeää säilyttää ammattimainen ote ja olla tietoinen omista rajoistaan.

Ohjeita vapaaehtoisille:

- Tunnista omat rajasi ja pidä kiinni niistä. Älä kuormita itseäsi liikaa.
- Vältä liian läheisiä tai henkilökohtaisia suhteita, jotka voivat hämärtää vapaaehtoistyön roolia.
- Keskustele hankalista tilanteista seurakunnan henkilökunnan kanssa ja hae tukea tarvittaessa.

Ohjeita vapaaehtoisille:

-Tarjoa apua, jos maahanmuuttaja haluaa liittyä kirkkoon, ja kerro kirkon jäsenyyden käytännöistä. Muistuta, että kirkkoon liittymiseen kuuluu usein myös kummi, joka toimii tukena ja kristillisenä ystävänä kastetulle.

-Harkitse kummiksi ryhtymistä. Jos maahanmuuttaja toivoo kummiä, pohdi, voitko sitoutua tähän elinikäiseen tehtävään, johon kuuluu kasteen todistaminen sekä kastetun tukeminen hänen hengellisessä elämässään. Kummin rooli ei ole pelkkä tukihenkilö, vaan pysyvä ja merkittävä vastuu.

-Ehdota yhteisiä käyntejä jumalanpalveluksiin tai muihin seurakunnan tapahtumiin. Näin maahanmuuttaja voi kokea yhteisöllisyyttä ja hengellistä kasvua.

-Jos maahanmuuttaja ei koe yhteyttä luterilaiseen kirkkoon, auta häntä löytämään oma hengellinen yhteisönsä tai uskontokuntansa Suomessa.

-Muista tukea hengellistä dialogia ja anna tilaa maahanmuuttajan omalle uskontokäsitykselle. Kunniota hänen uskonnollista taustaansa ja edistä ymmärrystä uskontojen välillä.

LUKU 5

Hengellinen tukeminen osana vapaaehtoistyötä

Hengellinen tukeminen on tärkeä osa seurakunnan tarjoamaa tukea, ja se voi merkittävästi edistää maahanmuuttajien sopeutumista ja henkistä hyvinvointia.

Vapaaehtoisella voi olla keskeinen rooli maahanmuuttajan hengellisessä matkassa, tarjoten henkilökohtaista tukea ja opastaen kirkon toimintaan.

Hengellinen tukeminen on luonteeltaan kunnioittavaa ja yksilö lähtöistä.

Tavoitteena on huomioida maahanmuuttajan oma hengellinen tausta ja tarpeet, samalla tarjoten turvallinen tila hengelliselle keskustelulle ja kasvulle.

LUKU 6

Hyödyllisiä linkkejä**Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL):**

- Maahanmuuttajien kotoutuminen ja terveys: THL - Maahanmuutto
- THL tarjoaa tutkimustietoa ja oppaita maahanmuuttajien terveyteen, hyvinvointiin ja kotoutumiseen liittyen.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM):

- Kotoutuminen.fi: Kotoutuminen.fi
- Virallinen sivusto, joka sisältää tietoa kotoutumispalveluista, lainsäädännöstä ja ajankohtaisista hankkeista.

Kansalaisareena ry:

- Vapaaehtoistoiminnan tietopankki: Kansalaisareena
- Tietoa vapaaehtoistoiminnasta Suomessa sekä oppaita ja materiaaleja vapaaehtoisille.

Suomen Punainen Risti:

- Monikulttuurinen toiminta: Punainen Risti - Monikulttuurisuus
- Resursseja ja koulutuksia vapaaehtoisille, jotka haluavat toimia maahanmuuttajien parissa.

Suomen Pakolaisapu:

- Vapaaehtoistoiminta: Pakolaisapu - Vapaaehtoiseksi
- Mahdollisuuksia osallistua pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tukemiseen.

Diakonissalaitos:

- Maahanmuuttajatyö: Diakonissalaitos - Maahanmuuttajatyö
- Tietoa erilaisista hankkeista ja vapaaehtoistyön mahdollisuuksista maahanmuuttajien parissa.

Kirkon Ulkomaanapu:

- Vapaaehtoistyö Suomessa: Kirkon Ulkomaanapu - Vapaaehtoistyö
- Resursseja ja tietoa vapaaehtoistyöstä seurakunnissa ja maahanmuuttajatyössä.